

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ  
اللّٰهُمَّ اكْفُنْ حَمْرَانِيْ



دانشگاه اصفهان

دانشکده علوم

گروه ریاضی

## پایان نامه‌ی دکتری رشته‌ی ریاضی گرایش آنالیز

# شرایط بھینگی در مسائل نیمه نامتناهی غیرهموار

استاد راهنما:

دکتر صغیر نوبختیان

استاد مشاور:

دکتر محمدرضا پوریای ولی

پژوهشگر:

نادر کنزی

۱۳۸۷ آذرماه

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتكارات  
و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه  
متعلق به دانشگاه اصفهان است.

بسم الله الرحمن الرحيم



دانشگاه اصفهان

دانشکده علوم

گروه ریاضی

## پایان نامه دکتری رشته ریاضی محض (بهینه سازی) آقای نادر کنیزی

تحت عنوان:

### شرایط بهینگی در مسائل نیمه نامتناهی غیر هموار

در تاریخ ... ۸۷/۹/۷ ... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه ..... عالی ..... به تصویب نهایی رسید.

امضاء

با مرتبه علمی دانشیار

دکتر صفری نوبختان

۱- استاد راهنمای پایان نامه

امضاء

با مرتبه علمی دانشیار

دکتر محمد رضا پوریابی ولی

۲- استاد مشاور پایان نامه

امضاء

با مرتبه علمی استاد

دکتر محمود لشکری زاده

۳- استاد داور داخل گروه

امضاء

با مرتبه علمی دانشیار

دکتر مجید فخار

۴- استاد داور داخل گروه

با مرتبه علمی استاد

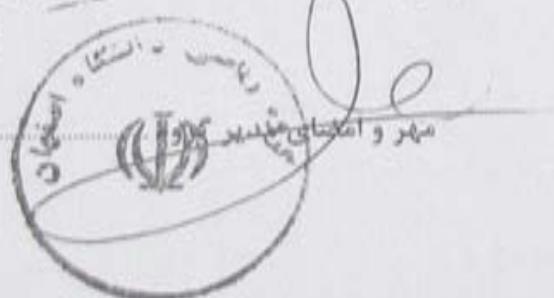
دکتر نظام الدین مهدوی امیری

۵- استاد داور خارج گروه

با مرتبه علمی استاد

دکتر بیژن ظهوری زنگنه

۶- استاد داور خارج گروه



### چکیده :

در این تحقیق ما ابتدا مسائل نیمه نا متناهی (SIP) غیر همواری را در نظر می گیریم که شامل قید های نا مساوی هستند . چندین قید تعریفی برای این مسائل معرفی نموده و پس از ارائه نمودن روابط بین آن ها چندین شرط لازم و کافی برای بهینگی یک نقطه ارائه خواهیم داد.

همچنین ما SIP هایی را در نظر خواهیم گرفت که مجموعه ای موجه آن ها توسط تعدادی نامتناهی از قید های مساوی و نامساوی و یک مجموعه ای مقید کننده تشکیل شده است . به منظور به دست آوردن شرایط بهینگی برای این مسائل ، ابتدا چندین قضیه ای تناوبی اثبات خواهیم کرد ، و پس از معرفی چند قید تعریفی متناسب با آن ها ، شرایط لازم و کافی KKT را ثابت می نماییم .

در انتها ، توجه خود را به مسئله ای نیمه نا متناهی تعمیم یافته ای غیر هموار معطوف خواهیم کرد و بدون استفاده از هیچ گونه قید تعریفی ، شرط لازم FJ را برای آن ثابت می نماییم .

هدف اصلی این تحقیق ، کثار گذاشتن دو شرطی است که همه ای پیشیان استفاده کرده اند : تحدب و مشتق پذیری .

**واژگان کلیدی:** مسئله نیمه نامتناهی - قید تعریفی - شرایط بهینگی - مخروط مماس - زیرمشتق کلارک - توابع منظم - مسئله نیمه نامتناهی تعمیم یافته .

# فهرست مندرجات

۴

۱ پیشگفتار

|    |       |                                       |
|----|-------|---------------------------------------|
| ۴  | ..... | ۱-۱ تاریخچه                           |
| ۴  | ..... | ۱-۱-۱ بهینه سازی غیر خطی              |
| ۸  | ..... | ۱-۲-۱ آنالیز غیر هموار                |
| ۱۱ | ..... | ۱-۳-۱ بهینه سازی غیر هموار            |
| ۱۲ | ..... | ۱-۴-۱ مسئله نیمه نامتناهی             |
| ۱۶ | ..... | ۱-۵-۱ مسئله نیمه نامتناهی تعمیم یافته |
| ۱۷ | ..... | ۲-۱ مقدمه                             |
| ۱۹ | ..... | ۲ نمادها، تعاریف، و قضایای مقدماتی    |
| ۱۹ | ..... | ۱-۲ نمادهای عمومی                     |

الف

|    |   |       |
|----|---|-------|
| ۲۲ | نکاتی از آنالیز محدب و آنالیز غیر هموار . . . . . | ۲-۲   |
| ۲۲ | آنالیز محدب . . . . .                             | ۱-۲-۲ |
| ۲۵ | آنالیز غیر هموار . . . . .                        | ۲-۲-۲ |
| ۳۱ | چند قضیه‌ی مقدماتی . . . . .                      | ۳-۲   |
| ۳۵ | برنامه ریزی نیمه نامتناهی خطی و محدب              | ۳     |
| ۳۶ | بهینگی و قیدهای تعریفی . . . . .                  | ۱-۳   |
| ۴۷ | کاربردها . . . . .                                | ۲-۳   |
| ۵۲ | برنامه ریزی نیمه نامتناهی غیر هموار               | ۴     |
| ۵۲ | مسائل شامل قیدهای نامساوی . . . . .               | ۱-۴   |
| ۵۳ | لزوم . . . . .                                    | ۱-۱-۴ |
| ۶۳ | کفايت . . . . .                                   | ۲-۱-۴ |
| ۶۵ | مسائل شامل قیدهای تساوی و نامساوی . . . . .       | ۲-۴   |
| ۶۶ | قضایای تناوبی . . . . .                           | ۱-۲-۴ |
| ۸۰ | لزوم . . . . .                                    | ۲-۲-۴ |

|     |       |   |
|-----|-------|---|
| ۹۱  | ..... | ۳-۲-۴ کفایت                             |
| ۹۶  | ..... | ۵ برنامه ریزی نیمه نامتناهی تعمیم یافته |
| ۹۷  | ..... | ۱-۵ حالت مشتقپذیر                       |
| ۱۰۴ | ..... | ۲-۵ کاربردها                            |
| ۱۰۸ | ..... | ۳-۵ حالت غیرهموار                       |
| ۱۱۹ | ..... | کتاب نامه                               |

## فصل ۱

### پیشگفتار

#### ۱-۱ تاریخچه

در این بخش تاریخچه مختصری از بهینه سازی غیر خطی، قضیه های تناوبی، آنالیز غیرهموار، برنامه ریزی نیمه نامتناهی، و بهینه سازی غیرهموار را ارائه خواهیم داد. بدیهی است که در این بخش نیازی به معرفی مفاهیم ریاضی نخواهد بود.

#### ۱-۱-۱ بهینه سازی غیر خطی

یک مسئله بهینه سازی غیر خطی، مسئله‌ای است که مجموعه موجه آن توسط تعدادی متناهی از تساویها و نامساویها تعریف شده است که اولاً تمامی توابع هموار هستند و ثانیاً بعد فضای مرجع متناهی است.

هرچند اکثر کتابها، فضای مورد بحث را فضای اقلیدسی با بعد متناهی فرض کرده اند، اما بعضی از مراجع (مانند [۱]) بعد آنرا نامتناهی در نظر گرفته‌اند و بعضی از منابع (مانند [۱۳۵]) فضای مورد بحث را یک منیفلد ریمانی فرض نموده‌اند.

• شرایط بهینگی:

در تاریخ بهینه سازی، اولین حکم مهمی که به چشم می خورد، قضیه ضرایب لاگرانژ است که در سال ۱۷۸۸ ثابت شد. ناگفته نماند که روش مورد استفاده توسط لاگرانژ کاملاً جبری بود.

پس از اونام فارکاش و قضیه مشهور وی که در سال ۱۹۰۲ ([۴۱]) منتشر شد خودنمایی می کند. وی ابتدا قضیه تناوبی خود را ثابت کرد و بعد از آن به قضیه بهینگی دست یافت ([۱۰]) را ببینید). از آنجائی که او استاد فیزیک بود، قضیه خود را در مکانیک تعادلی و اصول فوریه بکار برد که احکام وی در سال ۱۹۸۰ ([۱۳۳]) توسط پریکپا تعمیم داده شد.

تا اینجا تمام مسائل فقط شامل قیدهای نامساوی بودند، تا اینکه در سال ۱۹۳۵ ([۲۵]) کاراتئودوری مسائل با قید تساوی را در نظر گرفت و در سال ۱۹۳۸ ([۱۵]) مسائل با قید تساوی توسط بلیس مورد توجه خاص قرار گرفت. در همان هنگام بلیس در دانشگاه شیکاگو درس حساب تغییرات می داد. جائی که والنتاین نیز در آنجا تدریس می کرد و این امر باعث آشنائی وی با این مسئله شد. والنتاین در سال ۱۹۳۸ ([۱۶۶]) احکام قابل توجهی بدست آورد. در سال ۱۹۳۹ ([۹۲]) شخصی به نام کاروش در تزدکتری خود که تحت نظر گراوس می نوشت، جهشی در حل این مسئله ایجاد کرد. ناگفته نماند که کاروش مسائل شامل قید نامساوی را در نظر گرفت و حکم بسیار جالبی را با فرض نوعی شرط منظمی بدست آورد. در سال ۱۹۴۸ ([۹۰]) شخصی به نام جان مسائل با قید نامساوی را در نظر گرفت و بدون فرض کردن هیچ شرط منظمی توانست حکمی ضعیفتر از حکم کاروش، ارائه دهد.

با ارائه شدن روش سیمبیکس در سالهای ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ و همچنین پیدا کردن روشهای دوگانی توسط نیومن ([۱۲۶]), اکثریت بر آن شدند که این مفاهیم را برای مسائل غیر

خطی نیز تعمیم دهنده. عنوان "برنامه ریزی غیر خطی" اولین بار توسط کان و تاکر در سال ۱۹۵۱ (۹۶) بکار برده شد. چون کار آنها در راستای کار کاروش بود حکم دوگانی ارائه شده توسط آنها را رابطه کاروش-کان-تاکر می نامند.

• قیدهای تعریفی:

تفاوت عمده رابطه‌های فریز-جان و کاروش-کان-تاکر در این است که در رابطه دوگانی فریز-جان ممکن است تابع هدف، اثر خود را از دست بدهد ولی در رابطه کاروش-کان-تاکر تابع هدف، حتماً نقش ایفا می کند. برای رسیدن به این رابطه قویتر به شرایط منظمی نیاز داریم که به قیدهای تعریفی معروفند. با توجه به اهمیت برنامه ریزی غیر خطی و شرایط بهینگی برای آنها، قیدهای تعریفی هم توسط بسیاری از نویسندهای مورد توجه قرار گرفتند، که معروفترین آنها عبارتند از اسلیتر (۱۵۵)، آبادی (۱۱)، آرو-هُریسز (۴)، کُتل (۳۳)، گوییگنارد (۶۰)، مانگاساریان-فرُمویتز (۱۱۰)، و زانگویل (۱۷۰). برای آشنایی با این قیدهای تعریفی می توان به مقاله (۱۲۹)، یا به کتاب (۱۰۸) مراجعه کرد.

• بهینه سازی محدب و دوگانگی:

در اکثر مسائل بهینه سازی شرایط بهینگی در یک همسایگی از نقطه بهینه بررسی می شوند. ولی در نوعی مسئله بهینگی که به مسائل بهینه سازی محدب معروف است، این شرایط موضعی به صورت سرتاسری برقرارند. خواص بسیار خوب دیگری که می توان از مسائل محدب نام برد عبارتند از:

(۱) یک جواب موضعی، جواب سرتاسری هم هست (خاصیت موضعی-سرتاسری).

(۲) شرایط لازم، کافی نیز هستند.

(۳) اکثر قضایای خوب دوگانی قابل اثباتند.

برای مطالعهٔ خواص خوب مسائل محدب می‌توان به کتاب ([۱۳۹]) مراجعه کرد. بسیاری از محققان به دنبال شرایط ضعیفتری بودند که بعضی از خواص مسائل محدب را داشته باشند. تابعهای نیمه‌محدب و شبه‌محدب که به ترتیب در سالهای ۱۹۴۹ ([۴۵]) و ۱۹۶۵ ([۱۰۹]) توسط دفانتی، و مانگاساریان معرفی شدند، گامی مؤثر در این راستا بودند. در سالهای ۱۹۷۰ ([۱۲۷]) و ۱۹۹۳ ([۹۲]) مفهوم توابع شبه‌محدب، مستقل از شرط مشتقتپذیری تعریف و بررسی شدند.

عملکرد دوگانی برای اولین بار توسط فنچل در سال ۱۹۵۱ ([۴۲]) معرفی شد. مفهوم دوگانگی در سالهای ۱۹۶۳ ([۱۴۱]) و ۱۹۶۷ ([۱۲۵]) به ترتیب توسط راکفلر، و مُریو، به صورت دقیق به کار گرفته شد. چون قضیهٔ دوگانی که توسط فنچل معرفی شده بود، دقیق و صحیح نبود، راکفلر قضیهٔ وی را به صورت دقیق، بیان و اثبات کرد. مفهوم نقطهٔ زینی شکل و ارتباط آن با دوگانگی را گلشتن در سال ۱۹۷۲ ([۴۹]) بررسی و معرفی نمود.

جزئیات بیشتر از تاریخچهٔ دوگانگی را می‌توان در کتاب مشترک راکفلر و وتس ([۱۴۰]) ملاحظه کرد.

#### • روش‌های عددی برای بهینه‌سازی:

ابتداًی ترین روش‌های عددی که به منظور تقریب زدن جواب بهینه یک مسئلهٔ می‌باشند را می‌توان در کارهای نیوتون، لاگرانژ، و کوشی پیدا کرد. در کارهای ایلر، لاپلاسیتی، و واپرشراس هم می‌توان احکامی در این راستا ملاحظه کرد. ولی برای سالهای طولانی این نگرش به فراموشی سپرده شد، تا اینکه کار کردن با کامپیوترهای رقمی و ارائه الگوریتمهای عددی رواج پیدا کرد. چون این مبحث به تحقیق ما مرتبط نمی‌شود، بحث دقیق و کاربردی از آنرا به کتاب [۱۳۶] ارجاع می‌دهیم.

## ۲-۱ آنالیز غیر هموار

یکی از مهمترین گراییشهای آنالیز تغییرات، بررسی کردن مجموعه‌ها، توابع، و نگاشتهای مجموعه-مقدار ناهموار است. نتیجه مستقیم این بحثها تعمیم مفهوم مشتق و بکارگیری آن در بررسی مسائل بهینه سازی است.

## • مخروطهای مماس و نرمال:

مفهوم مخروط‌مماس برای یک مجموعهٔ محدب، به صورت مقدماتی توسط مینکوفسکی در سال ۱۹۱۱ ([۱۱۴]) و توسط فنچل در سال ۱۹۵۱ ([۴۲]) معرفی شد.

اولین کسی که مفهوم مخروط‌مماس را برای یک مجموعهٔ دلخواه معرفی کرد، بُلیگاند بود. وی مخروط منسوب به خود را در سال ۱۹۳۲ ([۲۰]) تعریف کرد. مخروط فوق توسط فرانکفسکی در نظریهٔ کنترل بکار گرفته شد ([۹]).

مخروط‌مماس منظم در سال ۱۹۷۹ ([۱۴۴]) توسط راکفلر معرفی شد ولی در سالهای ۱۹۷۳ ([۳۰]) و ۱۹۷۵ ([۳۱]) مفهوم مجموعه‌های منظم توسط کلارک تعریف شده بود. معرفی مخروط‌هایی که به صورت حد مخروط‌های دیگر هستند و الزاماً محدب نیستند در سال ۱۹۷۶ ([۱۱۵]) توسط مُرُدْخویچ انجام شد. ایدهٔ وی توسط خود مردْخویچ در سالهای ۱۹۸۰ ([۱۱۶]), ۱۹۸۴ ([۱۱۸]), ۱۹۸۸ ([۱۱۹]) و توسط کروگر در سال ۱۹۸۵ ([۹۴]), و همچنین توسط ایوف در سالهای ۱۹۸۱ ([۸۴]) و ۱۹۸۴ ([۸۵]) تعمیم داده شد و به صورت یک تکنیک بسیار قوی ارائه شد. آنها با کارهای خود دروازهٔ جدیدی را به سوی محققان آنالیز تغییرات گشودند.

## • زیرمشتق

اولین زیرمشتق معرفی شده، زیرمشتق توابع محدب است که در سال ۱۹۶۳ ([۱۴۱]) توسط راکفلر معرفی شد. قدم اساسی بعدی در سال ۱۹۷۳ ([۳۰]) توسط کلارک برداشته شد که زیرمشتق را برای توابع موضع‌آ لیپ شیتز معرفی کرد. کلارک دو کار اساسی را محور تحقیقاتش قرار داد. اول معرفی مشتقی جهتی توسط  $\limsup$ ، دوم محوریت دادن به تابع فاصله و معرفی مخروط مماس برای مجموعه‌های غیر محدب توسط این تابع.

در سال ۱۹۷۸ ([۱۳۰]),  $\liminf$  برای تعریف زیرمشتق توسط پیونت در نظر گرفته شد که در سال ۱۹۸۱ ([۶]) مشتق هم مماس نامیده شد. زیرمشتق فوق در سال ۱۹۸۱ ([۸۵]) توسط ایوف، مشتقی دینی نامیده شد (به افتخار دینی که در سال ۱۸۷۸ ([۳۷]) با  $\liminf$  کار کرده بود).

راکفلر نیز در سالهای ۱۹۷۹ ([۱۴۳]) و ۱۹۸۱ ([۱۴۵]) دو زیرمشتق دیگر را معرفی کرد که تعمیمهایی از مشتقی کلارک برای توابع غیر لیپ شیتز بودند.

در اینجا نیز معرفی زیرمشتقی که به صورت حد زیرمشتقهای دیگر تعریف می‌شود، و همچنین مستقل از مفهوم محدب سازی باشد، در سال ۱۹۷۶ ([۱۱۵]) توسط مرد خویچ انجام شد. تحقیقات مشترک مرد خویچ و کروگر در سال ۱۹۸۰ ([۹۵])، و همچنین تزدکتری کروگر به راهنمایی مرد خویچ در سال ۱۹۸۱ ([۹۴]) منجر به تعریف زیرمشتقهای تقریبی، و فرشه شد. اولین قوانین محاسباتی برای این زیرمشتقها را مرد خویچ در سال ۱۹۸۴ ([۱۱۸]) پیدا شد. ایوف در سالهای ۱۹۸۴ ([۸۷]), ۱۹۸۶ ([۸۸]), ۱۹۸۹ ([۸۹]) و ۱۹۸۹ ([۸۹]) طی مقالاتی، قدرت و اهمیت زیرمشتق مرد خویچ را نمایان کرد.

برای دیدن ایده‌های دیگری در راستای تعریف زیرمشتق، می‌توان به مقالات میشل و پینوت در سالهای ۱۹۸۴ ([۱۱۲]) و ۱۹۹۲ ([۱۱۳]), و همچنین مقاله تریمان در سال

۱۹۸۸ (۱۶۵]) مراجعه کرد.

• نگاشتهای مجموعه—مقدار:

واسیلسکو که دانشجوی دکترای لیگ بود، در سال ۱۹۲۵ (۱۶۷]) برای اولین بار نگاشتهای مجموعه—مقدار کراندار  $\mathbb{R} \Rightarrow \mathbb{R}$  را در نظر گرفت. در سال ۱۹۳۳ مفهوم پیوستگی و نیمهپیوستگی برای نگاشتهای  $\mathbb{R}^n \Rightarrow \mathbb{R}^m$  به طور مستقل توسط بولیگاند ([۲۱])، و کوراتوفسکی ([۹۷]) معرفی شدند. جزئیات کار آنها را می‌توان در [۱۰۶] ملاحظه کرد.

مفهوم نیمهپیوستگی داخلی که در واقع به نوعی راه یافتن مفهوم تحدب به این نگاشتها بود، توسط راکفلر در سال ۱۹۷۱ (۱۴۲]) معرفی شد. راکفلر در سال ۱۹۸۵ (۱۴۶]) نگاشتهای شبه‌لیپ شیتز را تعریف کرد و آنها را با نگاشتها بیان کرد که این در سال ۱۹۸۴ (۷]) معرفی کرده بود (معروف به نگاشتها بیان با خاصیت این) مقایسه کرد.

ابین در سال ۱۹۸۱ ([۶]) مفهوم مشتق گرافیک را برای نگاشتهای مجموعه—مقدار تعریف کرد که می‌توان جزئیات و پیشینه آنرا در [۹] و [۸] ملاحظه کرد. در سال ۱۹۸۰ (۱۱۶]) مردخوبیچ نگاشت غیرتحدب پذیر را معرفی کرد که در سال ۱۹۸۴ ([۸۶]) توسط ایوف هممشتق نامیده شد. کارهای عمیق و اساسی مردخوبیچ در سال ۱۹۹۴ ([۱۲۰]), و همچنین شاؤ و مردخوبیچ در سال ۱۹۹۷ ([۱۲۱]) اهمیت و کاربرد این مفهوم را هر چه بیشتر نمایان ساخت.

## ۳-۱-۱ بهینه سازی غیرهموار

در اینجا آن دسته از مسائل بهینه سازی که توابع قید و تابع هدف، همگی موضعاً لیپ شیتزر هستند مدد نظر ما هستند. در سال ۱۹۶۳ ([۱۴۱])، راکفلر و مریو ([۱۲۴]) مستقل از هم مسئله بهینه کردن تابع  $f$  روی زیرمجموعه  $A$  از  $\mathbb{R}^n$  را به یک مسئله بهینه سازی بدون قید که تابع هدف آن از پایین نیمه‌پیوسته است، تبدیل کردند. لازم به ذکر است که خود مفهوم از پایین نیمه‌پیوسته، توسط بیر در سال ۱۸۹۹، در تزدکتراش معرفی شده بود.

انتخاب یک تابع لاگرانژین مناسب موضوع بحث بسیاری از محققان بود تا اینکه کلارک ([۲۹]) در کتاب خود یک لاگرانژین خوب را معرفی کرد. مردخویچ در سالهای ۱۹۷۹ ([۷۸])، ۱۹۸۰ ([۱۱۶]) و ۱۹۸۱ ([۱۱۷]) احکام وی را تعمیم داد و در سالهای ۱۹۸۱ ([۷۹])، ۱۹۸۲ ([۸۰])، هیریارت-اوروتی با بیان جزئیات و مثالهای متنوع احکام وی را تحکیم کرد. تاریخچه کامل از کارهای قدیمیتر در این زمینه را می‌توان در [۸۱] یافت. در سال ۱۹۹۲ ([۱۲۸])، پاپالارد قید تعریفی مانگاساریان-فرومووتیز را برای این مسئله‌ها تعریف کرد و احکام بدست آمده توسط گاووین در سال ۱۹۷۷ ([۴۶]) را تعمیم داد. لی در سال ۲۰۰۰ ([۱۰۱]) یازده نوع قید تعریفی (از جمله آبادی، گوییگنار، اسلیتر، کُتل، و غیره) را برای این مسئله تعریف کرده و روابط بین آنها را ارائه داد. تاریخچه قدیمیتری از قیدهای تعریفی را می‌توان در کتابهای مردخویچ ([۱۲۳، ۱۲۲])، و راکفلر و وتس ([۱۴۰]) پیگیری کرد.

با وجود آنکه آنالیز محدب نقش بهسزایی در پیشرفت نظریه بهینه سازی بازی کرد، ولی از آنجایی که اکثر مسائل کاربردی محدب نبودند، بسیاری از محققان به دنبال شرایط ضعیفتری بودند که بتوان از آنها شرط موضعی-سرتاسری را بدست آورد. شاید بتوان گفت

هیچ تعریفی به اندازهٔ مفهوم توابع اینوکس به این هدف نزدیک نشده است. توابع اینوکس برای اولین بار توسط هنسن در سال ۱۹۸۱ (۶۸) در حالت مشتقپذیر تعریف شدند. برای حالت غیرهموار در سالهای ۱۹۹۵ (۱۳۱)، ۱۹۹۰ (۱۳۸)، و ۱۹۸۶ (۳۴) به ترتیب توسط فنگ، ریلند، و گراون معرفی شد. هنسن در سال ۱۹۹۹ (۶۷) نقش این توابع را در شرایط بهینگی نشان داد، و برانداس در سال ۲۰۰۳ (۲۲) اهمیت آنها در قضیه‌های تناوبی را آشکار کرد.

قدرت توابع اینوکس برای مسائل شامل قید نامساوی است، و برای مسائل شامل قید تساوی کارایی ندارند. در سال ۲۰۰۳ (۱۵۱) مفهوم توابع اینفاین توسط سش تعریف شد. او در سال ۲۰۰۴ (۱۵۲) مفهوم مفید و مهم اینوکس—اینفاین را نیز معرفی کرده و برای مسائل شامل مساوی و نامساوی به کار گرفت. بعضی از مؤلفان در سدد تعمیم مفهوم اینوکس برآمدند. از آن جمله می‌توان به مقالات [۳، ۱۰۷، ۱۶۹، ۱۲] مراجعه کرد. ناگفته نماند که این روال تعمیم همچنان ادامه دارد و می‌توان ادعا کرد یکی از مفاهیمی است که در ۲۵ سال گذشته بیشترین توجه بهینه سازان را به خود جلب کرده است.

#### ۱-۱-۴ مسئله نیمه‌نامتناهی

یک مسئله نیمه‌نامتناهی که آنرا با SIP نمایش می‌دهیم، مسئله بهینه سازی است که تعداد قیدهای نامساوی آن دلخواه (شاید نامتناهی) است و فضای مرجع، یک فضای اقلیدسی با بعد متناهی است. یک حالت خاص مهم موقعی است که تمامی توابع خطی باشند که آنرا با LSIP نمایش می‌دهیم.

اولین مقاله در زمینه LSIP در سال ۱۹۲۴ (۶۶) توسط هارنوشه شد. دیگر کسی به

این موضوع نپرداخت تا اینکه چارنس، کِپر، و کُرتانک در دو مقاله مشترک خود در سالهای ۱۹۶۲ (۲۶) و ۱۹۶۳ (۲۷) اهمیت SIP را در بررسی مسائل اقتصادی، نظریه بازیها، مکانیک و آمار نشان دادند.

چاپ شش کتاب، این مسئله را به شکل یکی از مسائل بسیار قابل توجه در بهینه سازی درآورد. این شش کتاب عبارتند از [۲۳، ۲۴، ۴۴، ۷۰، ۷۷، ۱۶۴، ۴۷، ۲۳].

تحقیقات اصلی در نظریه SIP در سه راستا صورت می‌گیرند: ۱- شرایط بهینگی ۲- دوگانگی ۳- روشهای عددی.

#### • شرایط بهینگی، قیدهای تعریفی، و قضایای تناوبی:

تئوری بهینگی در SIP را می‌توان بررسی شرایط و معرفی روشهایی برای بدست آوردن رابطه KKT برای این نوع مسائل دانست. اولین قید تعریفی برای LSIP را برُسُسکی در ۱۹۸۲ (۲۳) عنوان کرد که تعمیمی بود از قید تعریفی اسلیتر. گلاشُف و گستافسُن در سال ۱۹۸۳ (۴۷) تعمیمهایی از احکامی که بینتال در سال ۱۹۸۰ (۱۴) ارائه داده بود را بیان کردند و نهایتاً این احکام برای مسائل پیوسته در سال ۱۹۸۸ (۲۸) توسط کریستُر عنوان و اثبات شدند. شرط بهینگی کُلمُگُرف نیز در سال ۱۹۸۴ (۲۴) توسط بِرُسُسکی برای SIP‌ها ثابت شد.

اولین قدم اساسی را گِیرنا، لِپز، و پاسْتُر با مقاله مشترک خود در سال ۱۹۸۱ (۵۸) برداشتند. آنها شرط فارکاش-مینکوفسکی (FM) را برای LSIP‌ها تعریف کردند. لئون و وِرچر در سالهای ۱۹۹۲ (۹۸) با استفاده از قید تعریفی مانگاساریان-فروموویتز (MFCQ) توانستند رابطه KKT را ثابت کنند. گِیرنا و لِپز در سالهای ۱۹۹۲ (۵۵، ۵۴) و ۱۹۹۵ (۵۶) با استفاده از قیدهای تعریفی دیگری، رابطه KKT را برای LSIP بدست

آوردند. برای ملاحظه رده‌های خاصی از LSIP‌ها می‌توان به مقالات [۲] و [۱۱۱] مراجعه کرد.

بُروین در سال ۱۹۸۱ ([۱۷]) برای اولین بار یک SIP محدب را در نظر گرفت، و توانست مسئله‌ای با تعداد متناهی قید بسازد که همان جواب را داشته باشد. لِپِز و وِرچر در سال ۱۹۸۳ ([۱۰۳]) با استفاده از خواص نقطه زینی شکل توانستند رابطه KKT را برای یک SIP محدب ثابت کنند.

خاصیت FM در سال ۱۹۹۹ ([۱۳۴]) توسط پونت و پس از او توسط فاجارد و لپز ([۳۹]) برای SIP‌های محدب تعمیم داده شد و منجر به اثبات روابط KKT شد. در سال ۲۰۰۰ ([۱۰۰]) لی، ناهاک، و سینگر قید تعریفی آبادی را برای SIP محدب تعریف کردند و در سال ۲۰۰۴ ([۱۵۶]) استین قیدهای تعریفی آبادی، و مانگاساریان—فروموموتیز را برای SIP‌های مشتقپذیر تعریف نمود.

بالاخره در سالهای ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ طی مقالات [۱۹، ۳۶، ۱۷۱] قیدهای تعریفی پایه‌ای و کُتل برای یک SIP با توابع از پایین نیمه‌پیوسته تعریف شدند و روابط KKT اثبات گشتند.

اولین قضیه تناوبی نیمه نامتناهی توسط هار در سال ۱۹۲۴ ([۶۶]) بیان شد که وی یک سیستم خطی با قیدهای نامساوی را در نظر گرفت. تعمیمهای قضیه فارکاش برای حالت نیمه نامتناهی توسط شو در سال ۱۹۶۶ ([۱۷۲]) و فان در سال ۱۹۶۸ ([۴۰]) انجام شد. بعد از چاپِ دو مقالهٔ معروف گوینیر در سالهای ۱۹۸۷ ([۶۳]) و ۱۹۸۹ ([۶۴]), سه مقالهٔ [۶۵، ۶۹، ۴۸] را می‌توان مهمترین کارهای انجام شده در راستای بدست آوردن قضایای تناوبی مناسب برای SIP‌ها دانست. بالاخره در سال ۲۰۰۵ ([۱۰۲]) لِپِز و لِگاس توانستند

تعمیمهای مناسبی از قضیهٔ فارکاش را بیان و اثبات کنند.

- دوگانگی:

هدف بحث دوگانگی برای SIP، اولاً معرفی یک دوگان مناسب برای آن است، و ثانیاً بدست آوردن شرایطی است که جهشِ دوگانگی صفر باشد. در سالهای ۱۹۶۲ ([۲۶]) و ۱۹۶۵ ([۳۸]) این اهداف برای LSIP‌ها بدست آمد. مهمترین گامها برای رسیدن به این اهداف برای یک SIP محدب را می‌توان در منابع [۱۶، ۸۲، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۱۵۴] یافت.

- روش‌های عددی:

اولین مقاله در راستای تقریب جواب بهینه برای یک SIP نوسط گُستافسُن و کُتانک در سال ۱۹۷۳ ([۶۱]) نوشته شد. روش‌های عددی بسیاری برای SIP‌ها معرفی شده‌اند که همه آنها را می‌توان در پنج ردۀ طبقه بندی کرد:

(A) روش‌های جدا کننده

(B) روش‌های کاهش دهنده

(C) روش‌های معاوضه گر

(D) روش‌های سیمپلکس وار

(E) روش‌های نزول دهنده

سیر تکاملی این روشها، و همچنین مثالها و منابع آنها را می‌توان در [۷۱، ۶۲، ۴۳، ۷۶] یافت. برای دیدن الگوریتم‌های کامپیوتری همراه با جزئیات لازم، می‌توان به منابع [۱۳۷، ۱۰۴، ۷۲، ۵۹] رجوع کرد.